

A kirakós játék utolsó eleme

Vidd haza te, mégiscsak a te férjed, néztem mosolyogva a nőre, aki szemben ült velem, és visszatoltam elé az egymagában alakatlan, ám az egészbe mégis pontosan beleilleszkedő darabkát is az asztalon. Készen állt a kép, összeraktuk ketten, és én tényleg úgy gondoltam, hogy őt illeti ez a puzzle, a férfi képe, akivel nekem három éve tartott a viszonyom, neki meg idestova harminc éve a házassága.

Egy szakmai rendezvényt követő sörözés alatt sodort egymás mellé bennünket a véletlen, és ő ahelyett, hogy nekem esett volna, nyíltan szövetségest keresett bennem a férje ellen, én pedig nem háritottam el a közeledését, mi több, tálcán kínáltam neki a lehetőséget. Sietve jegyzem meg, véletlent mondok ugyan, de jobb szó híján teszem csupán, mert nem hiszek a véletlenben. Különben meg amúgy is inkább sorsszerű volt ez a találkozás, és azt hiszem, kimondva, kimondatlanul mind a ketten vágytunk rá, hogy megerősítést nyerjünk egymásban, egymás ellen, akár ott, annál az asztalánál is, a város egy jól ismert nevű, ám nem túl frekventált kávézójában, melyre nem is a kávézó, hanem inkább a söröző elnevezés illene leginkább.

Így utólag elmondhatom, hálás vagyok a kollégáimnak, amiért elcsaltak, pedig semmi kedvem nem volt így karácsony előtt. Haboztam is, mielőtt egy határozott igennel rögtön belementem volna, mint általában. Jó darabig tűnődtem, mire nyúltam a kabátomért, hogy jó, legyen, miközben végigszaladt bennem a bevásárlási lista, a beiglirecept, mert nem emlékeztem pontosan a hozzávalókra, magamban még mosolyogtam is, miközben ott toporogtam a kollégáim előtt. Röstelltem, hogy lehetek ennyire feledékeny, ez az egyetlen, amihez ragaszkodom, hogy én süssem, és mégis elfelejtem egyik évről a másikkra, hogy mi kell bele.

Megráztam a fejemet, a kollégák pedig megkönnyebbült kacarászások közepette adták rám a kabátot. Ketten is ugrottak, mintha a kegyeimet lennék, láttam az arcukon, főleg a három idősebbik férfién, hogy legszívesebben táncra perdülnének örömben, amiért velük tartok, és továbbra is színesítem ezt az amúgy roppant unalmas társaságot. Mert az vagyok, a társaság sava-borsa, efelől semmi kétségem, ráadásul nem is érzem rosszul magam ebben a szerepben. Imádom, ha rám szegeződik minden férfi szeme, miközben beszélek, látom a tekintetükben, hogy lenyűgözve hallgatnak, szeretik a hangomat, higgadt, meggyőző érveimet, okos pillantásomat, és közben azt sem felejtik el, hogy nő vagyok, nem is akármilyen testtel.

Így kerültünk tehát abba a sörözőbe, vagyis kávézóba, és miközben elhelyezkedtünk, toltuk össze az asztalokat, latolgattuk, ki hova üljön, én meg-

álltam, füleltem, körülnéztem, hátam mögül az L. A. Women feldolgozását hallottam a hangszóróból. A szemközti falon Louis Armstrong képét láttam; tipikus kép, széles vigyor, az elmaradhatatlan trombita. Az L. A. Womennek sokkal jobb az eredetije, kezdtem füstölni majdnem, mint általában, a klasszikus számok gyenge feldolgozásai hallatán, aztán hamar rájöttem, nyilván szerencsésebb ez a változat háttérzenének, ide mégiscsak beszélgetni járnak az emberek. Jim Morrison teljes figyelmet követelne, ezért a lájtos feldolgozás, diszkrét bárzene gyanánt. Rockzene ugyan, de mégsem az.

Talán kérdezte valaki a kollégák közül, hogy hová szeretnék ülni, mert a nevemet hallottam, Zoé, erre ocsúdtam fel, a hang irányába néztem, és észrevettem, hogy a szemközti népes társaságnál is felkapja a fejét egy nő, magamban még mosolyogtam is, szinte kizárt, hogy őt is Zoének hívják.

Nagyon kellemesen telt az este. Az a kivételes helyzet állt elő, amikor a folytatás majdnem jobban sikerül, mint a kellemesen lezárt első szakasz, pedig félve indultam neki az estének. Miután igent mondtam, útközben megfordult a fejemben, hogy talán jobb lett volna mégis elköszönni a kollégáktól, beülni az autóba, és intézni a bevásárlást, elkezdni a készülődést, de így utólag túlzás nélkül állítom, hogy nem bántam meg, remekül éreztem magam. Pedig még politizáltunk is, de úgy látszik, hatottak az érveim a kollégák között. Persze, kellett az a közös alaphang is, ami köztünk szinte állandó ugyan, de sosem túri a kizárólagost.

Komolyan, mégis oldott hangnemben beszélgettünk, sokat nevtünk is közben, de nem vágtunk egymás szavába. Ebben igazán gyakorlottak vagyunk, mindig megvárjuk, amíg elmondja a beszélő a véleményét, és csak utána válaszolunk. Észrevétlenül eljárt az idő, egyszer csak azt vettem észre, hogy a szomszéd társaság is bele-beleszól a beszélgetésünkbe. A vége persze az lett, hogy összetoltuk az asztalokat, elvegyültünk a másik asztaltársasággal. Igazából be se mutatkoztunk egymásnak, folytattuk, megszakítás nélkül, ott, ahol abba hagytuk, ahol az idegen társaság csatlakozott hozzánk. Így utólag csodálkozom is rajta, mert utoljára talán egyetemista koromban tapasztaltam ilyet. Észrevétlenül eljárt az idő, nem is volt kedvem felállni, pedig a végén már csak öten maradtunk a népes csapatból.

Nem is értettem, mi tart még ott, éppen ezen tűnődtem, és megint Billy Holiday és Louis Armstrong képét bámultam, ott vigyoroztak egymás mellett, Armstrong az elmaradhatatlan trombitájával, Holiday meg a négeres jellegzetesen széles mosolyával. Nekem inkább az eredeti, villant át bennem a kilúgozott Jimi Hendrix-szám alatt megint, miközben a másik asztaltársaságtól elmentek ketten, és csak egy nő maradt ott, aki beljebb húzódott, odaült velem szembe, és úgy, ülve átnyúlt az asztal fölött, bemutatkozott, mondta a teljes nevét, és nekem hirtelen kiszökött a vér az arcomból.

Elkerekedett szemekkel bámultam, de nem láttam semmit az arcából. Összefolyt előttem a kép, a hang, minden, a Hendrix-szám taktusaival vissz-

hangzott fülemben az asszony neve, mintha elakadt volna a tű a korongon, úgy ismétlődött bennem fémes csengéssel a háromtagú vezetéknev a kéttagú keresztnévvel együtt. Meg is ráztam a fejemet, mintha így akarnám kiűzni, útjára engedni, vagy mintha föl se fognám, hogy nem csak álmodom.

Ő volt, igen, a szeretóm felesége, és ő kezdettől fogva tudta, ki vagyok, sőt, már akkor is gyanította, amikor befelé jövet valaki a nevemen szólított. A hozzám hasonló korú nők között nem túl gyakori név a Zoé, mindenki garantáltan felfigyel rá. Tudott, persze, hogy tudott a viszonyunkról, mosolyodott el azzal a fölényvel, ami csak mások előtt lehetne zavaró, két egyenrangú fél között sosem az, hogyha tudják kellő nagyvonalúsággal kezelni a helyzetet. Mi pedig kezdettől fogva egyenrangúak voltunk. Cinkos mosolyából azonnal sejtettem, hogyan jött rá, hogy én ki vagyok, elég volt csak a nevemet hallania, hiszen a férje otthon nem bírta ki, büszke volt ugyan magára, hogy senki nem tud a viszonyunkról, nem árulta el senkinek, burkolt célzások, homályos utalgatások, hajánál fogva előrángatott ötletek egész tárházával próbálta álcázni magát a felesége előtt, és persze rögtön gyanússá vált, hogy ennyire iparkodik alibit találni magának. Nincs az a nő, aki rá ne jöjjön, honnan fúj a szél, mikor a férje ilyen kínosan ügyel rá, hogy minden percéről számot adjon. Szinte láttam magam előtt a férjét, amint komolyan, határozottan előadja, mivel telt a napja, hol mennyi időt töltött, aztán a legváratlanabb helyzetben rám tereli a szót, persze úgy, mintha nem is rólam beszélne, csak úgy általában, mert látni szeretné a hatást, közben végig résen van, pedig komolyan elhiszi, hogy nem is sejtik a titkát. Fürkészőn figyel a felesége minden arcزدülését, próbálja kipuhatolni, meddig mehet még el, az asszony persze rögtön átlát a szitán, de úgy tesz, mintha mit sem sejtene. Magában mulat rajta, de pissenés nélkül végighallgatja.

Üljünk félre, intett a szemével Klári, hiszen most már arcot is öltött a név, mert Zoli mindig a keresztnévén emlegette, ha nagy ritkán szóba hozta. Fél-rehúzódtunk, a négy összetolt asztalnak egész a szélére, pedig a két társaság maradék tagjai már nem is ránk figyeltek, hanem találtak egy közös szakmai szálát, észre se vették, hogy mi ketten távolabb kerültünk tőlük.

Nem mondtuk ki, milyen szájalmas szegény Zoli, de így utólag visszagondolva látom, hogy minden mondatunkból, elnéző félmosolyunkból ez süttött, és még most is azon tűnődöm, vajon hogyan lesz ezután. Súlytalan kártyafigurává zsugorodott előttem ott annál az asztalnál a férfi, akit annyira szerettem, aki megfeythetetlennek vélt titkai miatt annyira vonzó volt számomra. Hamarjában szétdobált elemeiből könnyűszerrel összeraktuk ketten a feleségével, akár az erdei tisztást vagy vízesést ábrázoló tájképet a kirakós játék összekevert darabkáiból.

Rögtön hangot találtunk egymással, attól a pillanattól, hogy a nevemen szólított, és én ránéztem. Kedvesen, komolyan nézett rám okos szemével, és csak legyintett, amikor nem állhattam meg, és azt is megkérdeztem, nem

bántotta-e, amikor kiderült, hogy csalja a férje. Ostoba volt a kérdés, el is szégyelltem magamat, de kiszaladt a számon. Tett egy bizonytalan kézmozdulatot, majd sietve megjegyezte, hogyne bántotta volna, az elején azt hitte, bele is bolondul, de néhány hét múltán már mindent más színben látott, és csak mosolygott a férje százalmas trükkjein, ahogy kereste magának az alibit. Százszor körbejárt érveivel támasztotta alá, hogy mikor hová megy.

Nem lepleztem le, folytatta egy idő után Klári, nem figyelmeztettem, hogy fölösleges ez a színjáték, kár a szóért, ismerem, mint a tenyeremet. A végén már azon gondolkodtam, ki a tisztességtelenebb, ő vagy én, mert a másikkal szemben talán éppen olyan becstelenség, hogy úgy teszek, mintha mit sem sejténék, közben tudom, honnan fúj a szél. Legalább annyira tisztességtelen ez, mint a megcsalás, nem gondolod?, kérdezte tőlem a végén Klári.

Három éve voltam a férje szeretője, és időm sem volt csodálkozni a hangnemen, miközben úgy beszélünk arról a férfiről, akibe egyszer mindketten szerelmesek voltunk, mint valami tanmese elképzelt figurájáról, akinek a sorsából okulhat az olvasó, és akit nem sért hús-vér emberi méltóságában, hogy alaposan körbejárják, kibeszélik, ízekre szedik, mert fiktív alak, erre találták ki, olyan, mint a demonstrációs teremben a csecsemőbaba, melyen gyakorolnak a nővérjelöltek.

Nem szégyelltük magunkat. Egy rugóra járt az agyunk, értettük egymásnak minden mondatát. Hamar szövetségest találtunk egymásban. A megcsalt feleség és a lassan megcsömörlött szerető. Rezzentelen arccal állítottuk mindketten, hogy sehol sincs már az a férfi, akibe egyszer régen beleszerettünk. Ez a mostani meg ott hevert előttünk az asztalon, ízekre szedve, és egyikünk sem kapkodott érte, hogy magával vigye, nem firtattuk, melyikünket illetné leginkább. Eszünkbe se jutott akkor, én is csak most, így utólag tűnődöm el rajta, milyen gyorsan kimondtuk, ami talán önmagában megnevezhetetlen, hiszen csak két ember viszonylatában érvényes, és sosem értheti igazán egy harmadik, mert nincs jelen abban a töredékidőben, amelyre a két ember körül megszűnik minden élet, egyikük sem az, aki előtte volt, és nem is az, aki utána lesz, csakis a másikkal együtt van létjogosultsága arra töredéknyi időre. Nem érvényes az előtte és az utána, mert semmi sem az, ami akkor és ott. Később már fölösleges is kutatni utána, hogy hová lett, hiszen csupán arra az időre, a másikkal együtt létezett.

És mi mégis azt a férfit kerestük, ki-ki a magáét persze, akivel egyszer olyan boldogok voltunk. Meg sem fordult a fejünkben, hogy közben mi is megváltoztunk, általa vagy nélküle, mindegy is talán, de mi sem ugyanazok vagyunk már, és jobban tennénk, ha a maga valójában keresnénk azt az embert, aki mostanra változott hajdan volt szerelmünké. Mi inkább kéjes élvezettel szétcincáltuk egymás előtt a képet, ami bennünk élt róla, azt teregettük ki egymás előtt szikrányi lelkiismeretfurdalás nélkül, aztán a végén pillana-

tok alatt össze is raktuk, már csak az utolsó elem hiányzott belőle, amelyet egyikünk sem iparkodott beilleszteni a helyére.

Vidd haza inkább te, mondtam ki a végén, mégiscsak a te férjed, pedig akkor még nem jöttem rá, talán épphogy csak éreztem valahol mélyen, hogy azt is hozzá kellene tennem, én meg majd hazaviszem belőle azt, ami engem illet, mert azt te úgysem viheted, az csak velem együtt érvényes.